

COLOSENSES

Pabloa Colosas huakka' jak huaknopø'eritaj o'manigmadoya'uyate.

**Pabloa Colosas huaknopø'eritaj
o'manigmadoya'uyate.**

1 ¹Do Pablo ijjej.
Jesucristoen huadak hua'a
kamanbatia'pakike'po Diosa
me'ta'mona'uyne. Huama'buy
Timoteoere o'epo ²Cristoen
huaknopø'eri huama'buy mo'ene.
Diosensi'po mo'ene. Huakka' jak
Colosasyo mo'ika'ne. Do Pabloa
on'nigmadoya'ne. Opudomeytaj Apag
Diosa kaminapahuie'po di' kamae'
kamanopo'noeye'.

**Pabloa huaknopø'eritaj
o'mationa'pakika'uyate.**

³⁻⁵Jesucristotaj daka' moknopø'ika'po
mo'nigpeika'po aya' nog Jesustaj
huaknopø'erimeytaj di' mo'maika'ne.
Kenpa'ti kurudyo Diosere
durugnanada o'unhuahuika'apoy
mo'nopøepo mo'nigika'. Kenda
on'tipeedepo o'tiona'pakpo Apag
Diostaj Jesucristoen Apagtaj dakiti
ona'ikay. Jesucristoen huadak
hua'a, buttida hua'a Diosere
durugda huanoeanhuahuika' hua'a
mo'peedepo Diosere durugnanada
o'unhuahuika'apoy mo'nopø'ika'ne.

⁶Nogbayo nogbayo huabada meypi'

aratbut o'nika'nig Jesucristoen
huadak hua'a on'manbatia'paknok
huakka'amon huaboa'da o'noknopøepo
on'nopo'korea'po Diostaj on'nigpeika'.
Kenpa'ti buttida hua'a Dios
di'nanada mo'epo mo'tinepahui'po
konigti opudomeya mo'peedepo
buttida hua'a o'e mo'nopøepo
mo'nigpeika'uyne. ⁷Jesucristoen
huadak hua'a Epafrasa opudomey
Colosenses aratbuttaj monmadika'uyne.
Ke'na oro'ere Cristoen huadak
hua'a o'manmadikanhuamey. Oro'
o'pakuynok opudomeytaj daka'
monmadikika'uy. ⁸Opudomeytaj
Diosen Nokirega mo'nopo'toika'nok di'
mo'maika'ne. Kenda Epafrasa oro'taj
monbatia'pakme'ne.

^{9,10}Jesús Huairitaj moknopøepo
kenpa'ti nog huaknopø'eritaj di'
mo'maika'. Kenme'noete kenda
on'tipeedepo huaboa'da opudomeytaj
on'nigtiona'pakika'po, konig
Dios Huairien Huasi'po 'urua'da
o'kika'uyate opudomey konigti
yag'kikati' kenpa'ti konig Diosa
o'paknig nogiti nogiti yag'kikati',
kenpa'ti nog aratbut pai'dapi' ene'nayo
yan'bayokikati', yan'tihuapokikati'
kenpa'ti nogiti nogiti Diostaj
yanoknopøe'. Kenda Diosa o'paknig

opudomeytaj Diosa kamanopoë'. Kenda on'nigtiona'pakika'ne. Kenpa'ti huadak dakhueapi' e'ka' kan'nopoë' kenpa'ti 'uruu'da kan'nopoenke' Diosen Nokirega opudtaj kabatihuapokike'. Kenpa' on'nigtiona'pakika'ne. ¹¹ Dios 'uruu'da o'epo konig huakjey o'epo teynanada o'epo opudennopo'taj mo'manopo'teypakike' teynanada mo'maike'. Kenpa' opudomeytaj on'tiona'pakika'ne. Ken e'manopo'teypakde'te aratbut opudomeytaj dakhuea' egka'te pai'da e'nopo'eada batikhue'ada moknopoe'po huadiayhue'ada durugda mo'ika'apone. On'tiona'pakika'ne. ¹² Kenpa'ti Apag Diostaj dakiti ka'nona'ike' on'tiona'pakika'ne. Oro'omey huakjeyyo Diosere nog huaknopoë'eriere a'noeanhuahuikaya'po oro'en dakhuea' e'ka' Apag Diosa bokkahuea'uyne kenpa'ti oro'taj dakhuea' e'ka' mo'manopo'yarea'uyne. Konigepo, dakiti Dios, ona'ika'dik o'ene. ¹³ Oro'omey Diostaj nigpeehue' o'ika'uyne. Konig huanaba' o'epo toto' huairitaj o'nigpeika'uyne. Konig sikkiregyo o'noika'po, oroada dakhuea' e'kika' batikhue'dik o'ika'uyne. Apag Diosa bo'tihuapokuynok dakhuea' e'ka' o'mabatikuyne. Diosa huasi'potaj di'nanada o'ika'po oro'omeytakon ke'nensi'po bo'yahuea'dene. ¹⁴ Jesús Diosen Huasi'poa mo'nigbuey'uyyo oro'omeytaj e'manopo'koreade'te oro'omeyen dakhuea' e'ka' bokkahuea'po mo'nopo'yarea'uyne.

**Opudomey Diostaj nigpeehue'
o'ika'po dakhuea'da o'kika'po
konig Diosen taka' o'ika'uyne.
Cristoa mo'nigbuey'uyyo Diostaj
mo'manopo'noeya'uyne.**

¹⁵ Apag Diostaj tiahuyhue'dik o'ene. Diosen Huasi'po Jesucristo Diosonigti'

o'epo o'tiakuyyo Dios konig o'enig oro'taj mo'manopoëa'uyne. Diosen Huasi'po Cristo Diosere huakkuruda o'noika'uyate. Aya'da o'tiahuyika'nig konig huadari, huadariyo huae'eri, siokpo, niokpo, puug, aratbut, aya'da huae'eri kahued Cristo o'noika'uyate. Cristo huakkuruda o'ika'uyate. ¹⁶ Dios o'paknok Diosen Huasi'poa aya'da o'ka'uyate. Katepi' o'ika'nig kurudyo aya'da o'ka'uyate. Katepi' huadariyo aya'da o'ka'uyate. Katepi' tiahuydik o'ika'nig aya'da o'ka'uyate. Kenpa'ti aya'da katepi' tiahuyhue'dik o'ika'nig o'ka'uyate. Diosen Huasi'poa kurudyo nokireg huairi huae'diktaj o'ka'uyate. Diosen huata'moneri huairi huae'diktakon o'ka'uyate. Huata'da o'nigka'uyate. ¹⁷ Indari, kurudyo huae'erikon katepi' ehued ee'ted Cristonayo o'noe'ika'uyate. Aya'da katepi' kahued ee'ted kennayo o'noe'ika'uyate. Ke'na teynananada o'epo aya'da o'matoika'nok aya'da o'maunhuahuika'apo. ¹⁸ Aya' huaknopoë'erien huairi Cristo o'e. Huaknopoë'eria Cristotaj on'nigpeika', Cristoa aya'tada o'manoea'ika'. Cristo huakkuruda kubarakya' o'noyhuaduyate. Huakkurueri o'epo aya'enda huairi o'e. ¹⁹ Konig Dios o'enig Diosa o'pakpo konigti Cristo o'e. Cristo konig Dios o'e. ²⁰ Diosa aya'tada kamanoe'epo cruzte Cristo o'buey'uy. Huadariyo huae'eritaj kenpa'ti kurudyo huae'eritaj aya'tada Diosa e'manoeya'ta o'pakpo, Cristo cruzte o'buey'uy.

²¹ Opudomey a'nenda nog aratbutda Diosen ehue' mo'ika'uyne. Konig Diosen taka' mo'epo Diostaj nigpeikahue' mo'epo dakhuea' bo'kika'uynig'a oynayo Diosa opudtaj mo'manopo'noeya'dene. Oy Diosen huadi' mo'ika'ne. ²² Cristo huas'ada pai'da o'nopo'epo mo'nigbuey'uy Diostaj mo'manopo'noeya'uyne.

Daknopo'da kenpa'da Diosenyo'da mo'ika'po kentayo'da mo'nigpeika'ne. Konig dakhuea' da ahue' mo'enig, "Dakhuea' ogka'." Huaahue'dik mo'eapet. Ken konig opudomeytaj Diostaj kabayo'po Cristo pai'da mo'nignopo'epo mo'nigbuey'uyne. ²³Konigepo daka' Jesucristotaj yanoknopoehuahuika'. Oknopoebatikhue'ada yanoknopoehuahuika'. Oro'en dakhuea' e'ka'taj Cristo mo'nigbuey'uyne. Oro'taj a'manopo'yareaya'po mo'nigbuey'uyne kenpa'ti kenere mo'noehuahuika'apo. Kenda mo'peedeika'nig, moknopoehuahuika'po batikhue' yane', "Oro'en dakhuea' e'ka'taj Cristo mo'nigbuey'uyne. Oro'taj a'manopo'yareaya'po mo'nigbuey'uyne kenpa'ti kenere mo'noehuahuika'apo." Aya' huadariyo huag'eri aratbuttaj on'manbatia'pakuyate. Doa Pabloakon konigti ijmanbatia'pakikay.

**Cristoen huaknopo'e'ritaj
yamanmadikikati'. Diosa
Pablotaj ona'uyate.**

²⁴Oy durugda ijje'po opudomeytehuapa' pai'da on'nignopo'ene. Aya' Cristoen huaknopo'e'ritaj Cristo pai'da o'manignopo'e'uy. Opud huaknopo'e'eritehuapa' Jesucristoen aya' a'dakeaya'po do'huakon huaso'da pai'da on'nignopo'unhuahuika'ne. Aya' huaknopo'e'riomey Cristoen huaso' konigti o'ne. ²⁵Opudtehuapa' nog huaknopo'e'eritere aya'da Diosen hua'a kamanmadikadhuhue'po Diosa me'ta'mona'uyne. ^{26,27}Opud judío ehue' huag'eritaj 'urunanada o'magkika'po Cristoen Nokirega mo'nopo'toika'. Diosere durugnanada mo'noehuahuika'apo Diosa

mo'nopo'e'adene. A'nennada kenda ijka'apoy Dios e'nopoika'ada judío aratbuttaj manopo'e'ahue' o'ika'uyate. Judío ehue' huag'eritaj 'urunanada ijmagka'apoy manopo'e'ahue' o'ika'uyate. Oynayo ke'nen huaknopo'e'ritaj o'manopo'e'ade.

²⁸Aya' huaknopo'e'eri Cristotaj daka' kanoknopo'ike' kenpa'ti Cristotaj daka' kan'nigpeike', konig huaknopo'e'eri nogiti nogiti kanoknopo'ike'po Cristoen huadak hua'a o'manmadikikay. "Diostaj yan'pee'." "Diostaj yan'nigpee'." "Diostaj yan'nopo'korea'." Aya'tada o'maboroayikay. Daka' kan'nopoenke'po aya'tada daka' o'manmadikikay. ²⁹Kenda diga'da ijikay. Teyda ijikay. Kenda kakike'po Diosa be'teypakika'ne.

2 ¹Opudomeya Laodiceameya nogomeyakon do'taj tiahuahued o'nene. Opudomeytaj kenomey huaknopo'e'eritere huakka'da ijme'pu'ke'ika'po on'nigtiona'pakika'ne. ²Opudomey nogiti nogiti Diostaj yan'pakika'apet kenpa'ti huayahuaya di'da yan'maika'apet, Cristotaj huakka'da yanoknopoika'apet. Cristotaj moknopo'epo Diostaj daka'da yanoknopo'enka'apet. Kenpa'ti Cristotaj huaknopo'e' Diosa o'ireganhuahuika'uynig kendakon kanoknopo'e'po, do'hua diga' on'tiona'pakika'ne. ³Cristo Diosen aya'da o'nopoika'. Cristotaj daka' eknopo'e'nayo 'urua'da e'ka' mo'nopoika'apone kenpa'ti huakka'nada mo'nopoenkika'apone. Cristo Diostere moknopo'enka'apone. ⁴Nog aratbuta 'urua'da e'manmadika'te engaña ogkahue'dik ya'neapet. Kenda opudomeytaj o'nona'ne. ⁵Opudenbayo opudere ehue' e'e'ada opudomeytaj huakka'da ijpaki. Opudomey Cristotaj daka' moknopoika'nok kenpa'ti oknopoebatikhue' mo'ika'nok do'a durugda ijikay.

⁶Huairi Jesucristotaj konig huaboa'da moknopo^oede'uy^{nig} kenpa'ti huaboa'da durugda mo'nopo'korea'de'uy^{nig} konigti daka' yanoknopoika'po yan'nigpeika'.
⁷Konig hueymey hua'ihuit sorokyo o'epo o'kere^kpo o'meybia'po, teyda o'epo. Konigti kenpa'da Cristoen yan'pakika'po daka' yanoknopoika'po, nogiti nogiti yanoknopoika'. Cristotaj a'nenda monmadika'onhuahuika'uy^{nig}taj nogiti nogiti yanoknopoika'po Diostaj dakiti ya'nonikati'.

**Cristotaj oknop^oenok Cristotere
 Diosa mo'noeanhuahuika'ne.**

⁸Keyoj o'nona'ne. Opu^domeyere nama'da huamanmadika'eri o'nepo engaña egkata' on'pakpo konig aratbutada nama'da on'nopoika'nig opudomeytaj enmadikata' bo'tipakne. Daka' Cristotayo'da yanoknopo^epo kenomeytanayo manigpeehue' yanikati'. Konig adhuea'pane' ogkika'uyatenig kenpa'ti on'nopoikuyatenig nama'da monmadikapetnig manigpeehue' yanikati'. Kenda Cristo o'manmadika'uyatenig ken konig onmadikahue' mo'eapet.

⁹Aya'tehuapa'da Dios o'e konigti Cristodation o'e. ¹⁰Opu^domey Cristotaj moknop^oepo Diosen Nokirega mo'nopo'to^epo, opudomeytaj mo'noea'ika'ne. Cristo aya' huairien huairi o'e. Cristoa aya'tada kuruderi huairitaj mata'mona'dik o'maika'. Aya'ada Cristotaj nigpeika'dik o'nika'. ¹¹Judío huabokerektaj on'si'dakokte^gika'po. Opu^domeynayo Cristotayo'da moknop^oepo Diosensi'po hueretda mo'ene. Konig bo'eretpakika'po dakhuea' e'kikameada onte'ti kikahue' mo'ene.
¹²Kenpa'ti Jesucristo e'bueyde'te

egkubarakka'uytada Diosa teyda o'epo o'noyhuada'uyate. Opu^domey kenda moknop^oepo bautiza mogka'po konigti Cristoere e'kubarakka'nig Cristoere Diosa mo'nopo'noea'uyne. ¹³A'nen Diostaj okiehue^d mo'epo dakhuea'da bo'kika'po Diostaj nigpeehue' mo'ika'uy. Huabokereksi'dak okteghue' huae'eri mo'epo Diosensi'po ehue' mo'uyne. Diostaj oknop^oehue'da mo'uyne. Oynayo aya' dakhuea' bo'ka'uyatenigtaj Diosa bokkahuea'depo Cristoere mo'noeanhuahuika'ne. ¹⁴Diosen hua'a Moisésa o'manigmadoya'uyate. Opu^domey kenda nigpeehue'ada dakhuea' bo'kika'uyne. Moisésenba'taj nigpeehue' huae'eritaj castiga magka'dik o'e. Oro'omeya dakhuea' o'kika'nok Cristotaj hueypa cruzte mo'nigbeta'uyne siropia mo'nigbeta'uy^{nok} mo'bakkahuea'uyne. ¹⁵Aratbuta en'tiahuaya'te Cristo cruzte o'bueydepo toto' huairitaj okbiraepo o'teyhue'paka'uyatenok. Konigepo oro'omey huaknop^oe'eri dakhuea' ogka' toto' huairia onte'ti huaahue'dik mo'eapone.

**Kenda Cristo kurudyo
 o'pakika'nigtaj yan'pakpo yag'kika'.**

¹⁶Oynayo Cristotaj moknop^oepo "Ken ay^o mo'bape'po pehue'dik mo'ene." Be'api' ena'nayo manigpeehue' yanikati'. "Ken huamai' mayhue'dik mo'ne." Be'api' ena'nayo manigpeehue' yanikati'. Huabayok judío^en Diostaj e'durugpak fiestate huahue' ee'nayo, huabo puug judío^en Diostaj e'durugpak fiestate huahue' ee'nayo judío^en Diostaj e'durugpak okmapie'ahuaddik fiestate huahue' ee'nayo "Hua'dik mo'ne." Be'api' e'na'nayo manigpeehue' yanikati'.
¹⁷Kenda fiestate aypote huamai'takon judío^a on'mana'ika'po ogkika'uy^{nig}a Cristo cruzte e'bueyde'te onte'ti

kikahue'dik mo'ene. Cristoen hueretda hua'a o'enek Cristotayo'da yan'nigpeikati'. ¹⁸Hua'ikudate yan'huadpo Diosen huata'moneritaj tiona'pakdik yanikati'. Sue'ada nama'da huamanmadika'eria on'mana'nig'a tiahuahuedada nama'da on'nopoepo on'mana'nig'a. "Kenda o'nona'nig nigpeehue' ee'nayo nama'da boka'. Diosensi'po ehue' mo'ene." Kenomeya ena'nayo peehue'dik yanikati'. Konig aratbut Diostaj oknopoehue' huae'eri o'nepo nama'da on'nopoika'po. Huadakda ijje, huadaknada ijkikay nama'da on'nopoika'po. ¹⁹Cristotaj daka' oknopoehue' o'nika'. Cristo konig huaknopoerieren huanopo' o'e. Huaknopoereri konig Cristoen huaso' o'ne. Huaknopoererinayo Cristotayo'da on'nigpeika'. Nama'da huaa'eri Cristotaj nigpeehue' o'nika'. Oro'omey huaknopoereri konig Cristoen huaso' o'ene. Konig nogso'tida o'epo nogiti nogiti moknopoena'ne Cristoa. Nogiti nogiti o'nigpeika'ne. Kenpa'ti konig nogso'tida konigti Cristotaj moknopoena'ne Diosa.

²⁰Cristoa oro'omeytaj mo'nigbuey'uyatenok opudomey a'nopo'yareaya'po moknopoedepo konig Cristoere mo'bueydepo konig oknopoehue' huae'eria nama'da on'nopoika'nig onte'ti nopoehue' yanikati'. Konig oknopoehue' huae'eria nama'da on'nopoepo on'mana'ika'nig manigpeehue' yanika'. A'nopo'yareaya'po kenda peehue'dik yane'. Konig oknopoehue' huae'erimey nogen e'manmadika' ogkika' kenda kahue' yanika'. ²¹"In nejhue' yanikati'." "Ken ayo pehue' yanikati'." "Kentaj huaba'api' toeahue' yanika'." Ken konig on'mana'ika'nig manigpeehue'dik yanikati'. ²²Nejhue'dik, pehue'dik, bapadhue'dik huabokerekayo'da on'mana'ika'nig kenda on'mana'ika'nig

ehue' o'epo. ²³Kenda on'manika'nig 'urua'da on'nopo'onig aratbuta nama'da on'nopoepo. Aratbuta on'manigpeika'po nama'da hua'ikudate onhuadpo Diosen huata'moneritaj on'tiona'pakika'po, Diostaj on'tiona'pakika'po, sue'da ijje huairihue' ijje nama'da on'nopoika'po, kenpa'ti nama'da Diosta' pai'da on'nopo'epo. Kenda ogkika'po huadakda o'ey aratbuta nama'da on'nopoepo kenpa'da dakhuea' e'ka'ta' on'eretpakika'. Kenda huabokereka nama'da on'mana'ika'nig kenpa'ti nama'da on'kika'nig'a dakhuea' bo'kika'nigtaj batikhue'dik o'nika'.

3 ¹Ken, Cristo e'bueytada kubarakya' Diosa o'noyhuada'po onte'ti o'noea'uyate. Cristoere Diosa opudomeytaj mo'noea'uyne. Konig Diosen 'urunanada huaknopoereri mo'noea'uyne. Konigepo kenda Cristo kurudya' o'pakika'nig mon'pakpo mogkika'. Cristo kurudyo Diosere teynanada 'urunanada o'ika'nok ke'nenyo'da moderetpakika'. ²Kurudyo Dios o'noika'po Cristoere o'noika'. Kenda Cristo o'paknig konigti mon'pakika'. Konig Cristo o'epo o'kika'nig mon'nopoika'. Katepi' indariyo o'ika'nig kenpa'ti katepi' aratbuta ogkika'nig nopoikahue' mo'nika'. ³Cristo oro'omeytaj mo'nigbuey'uyate oro'omeya o'nopoedepo konig aratbut kubarakya' katetapi' onte'ti dakhuea' kahue' o'nenig, oro'omeyakon onte'ti dakhuea' kahue' mo'nika'. Oy huaboa'da oknopoepo Cristoere Diosyo o'noika'ne. Diosa daka' mo'nopo'toenok Cristoere o'noeonhuahuika'apone. ⁴Ken Cristo oro'en huamanoeanhuahuika'eri o'e. Ke'na onte'ti kurudya' e'tiakte kenoka' oro'omey huaknopoereri Cristoere 'urunanada o'eonhuahuika'apone.

**A'nenda Cristotaj oknopōehued
mo'epo dakhuea'da
bo'kikame'nig'a. Oynayo Cristotaj
moknopōedepo huadakda
yag'kika'. Diosenyo'da yag'kika'.**

⁵ Katepi' dakhuea'da e'ka'ta' e'paknayo Jesucristotaj yoknopōepo Cristoere do'huedso' o'bueyde, do'hued e'nopōe' o'bueyde, onte'ti dakhuea' kahuea'dik ijjej, yan'nopoikati'. Ken konig mo'nopōepo, nogen huatoe'taj bakdejhuē' yanika'. Huabokerek nogtaj nogtaj ettone'taj bakdejhuē' yanika'. Ettone' nogtaj nogtaj huabokereкта' bakdejhuē' yanikati'. Katepi' dakhuea'da konig oro'enso' o'pakika', onte'ti pakhue' yanika' kenpa'ti kahue' yanika'. Kenpa'ti katetapi' e'tamaeta' eretpakhue' yanikati'. Katetapi' e'eretpaknayo konig e'ketka' diostaj e'pak o'e. Dakhue'da o'e. ⁶ Aratbut ken konig dakhuea'da ogkika'po Diostaj nigpeehue' o'nika'nok Diosa digā'nada castiga o'magka'apo. ⁷ Kenda dakhuea'da ogkika'nig opudomeya bo'kika'uynig'a konig Cristotaj oknopōehued mo'epo bo'kika'uynig'a. ⁸ Oy Cristoere mo'noedepo aya' in konig onte'ti kahue' yanika': Nogomeytaj bahuadiayhue' yanika'. Maboyhue' yanika'. Mahui'iahue' yanika'. Batidi'kehue' yanika'. Dakhuea'da bahuaa'pakhue' yanika'. ⁹ Huayahuaya da bahuaahue' yanika'. A'nenda Cristotaj oknopōehued mo'epo nama'da mo'nopoika'po dakhuea'da bo'kika'uyate. Oynayo Cristotaj moknopōedepo onte'ti konigti dakhuea' kikhue' mo'ika'ne. ¹⁰ Oy konig huabonopo' mo'edepo konig Diosa o'nopoika'nig huaboa'da mo'nopoika'po. Konig Diosa o'paknig nogiti nogiti bo'pakpo mo'nopoika'ne. Diosa aratbuttaj huamatime'a'eri o'enok nogiti nogiti daka' moknopōeapone. ¹¹ Ken

konig Cristoere o'noepo huaboa'da o'nopōepo ken konig huaboa'da o'kikay, "Judfo ehue' ijjej." Ahue' o'ene. "Judfo ijjej." Ahue' o'ene. "Do'huedsi'dak okteg'uy." Ahue' o'ene. "Do'huedsi'dak okteghue' o'uy." Ahue' o'ene. "Nog aratbut ijjej." Ahue' o'ene. "Esoeri ijjej." Ahue' o'ene. "Huanaba' ijjej." Ahue' o'ene. "Huanaba' ehue' ijjej." Ahue' o'ene. "Kenyo'da Cristoen ijjej. Kenyo'da Cristotaj ijpaki. Kenyo'da Cristotaj e'nigpeika'ta' ijpaki." Kenda aya'ada a'dik o'ene.

¹² Diosa opudomeytaj di' mo'epo mo'baktie'ea'uynok Diosenyo'da mo'ene. Konigepo aya'tada yan'matinepahuika'po. Daknopo'da huadaka'da yan'manigkika'. Donayo huairi ehue' ijjej, yan'nopoika'. Nogomeytaj daka' yan'manigpeika'. Nogomeya dakhuea' egka'nayo bahuadiayhue' yanika'. ¹³ Nogomeytaj dig mahuanopōehue' yanika'. Noga dakhuea' egka'nayo kentaj yan'bakkahuea'po huadiayhue' yanika'. Konig Cristo Huairi oro'taj bokkahuea'uynig konigti nogomeytaj yan'bakkahuea'ika'. ¹⁴ Huakka' di' yan'maika'. Huayahuaya di' yan'maika'. Kenda Diosa huakka' o'pak. Di'nada e'maika'nayo konig onpapayo' mo'ika'po konigti Diostaj bo'pakika'po aya'da 'urunanada bo'kika'apone. ¹⁵ Opudomeyennopo'taj Diosa kamanopo'noeje'. Kenda Diosa o'pak. Aya'ada konigti yan'nopoika'. Konigti yan'pakika'. Konigti yag'kikati'. Ken konig nogso'tida ka'ne'po Diosa mo'baktie'ea'uyn. Kenpa'ti Diostaj dakiti ya'nonika'.

¹⁶ Aya'da Cristo o'manmadika'uyatenigtaj yan'nopoika'po, huanopoya'da yan'diktoikati'. Kenda nogtaj nogtaj yan'manmadikika'. Kenpa'ti Cristoen e'manmadika'taj

yan'nigpeika'. Nogomeyere huayahuaya yan'manikati'. Diosen e'manmadika' 'urua'da yan'nopoepo huayahuaya yan'mandikika'. Diostaj dakiti mona'po daknopo'da Diostaj yan'batadi'kea'ika'. Huanopoya'da dakiti ya'nona'po yan'batadi'kea'ikati'. Dios Jesucristoere 'urua'da mo'toika'ne yan'batadi'kika'. ¹⁷Katepi' bo'kika'nig katia'pi' boa' kenda Huairi Jesús o'pakika'nig yadika'po yag'kika'. Jesús taj moknopoepo Diostaj dakitia' yan'tiona'pakikati'.

**Konig Cristoen huaknopo'e'ria
huayahuaya Cristotaj
'urua'da nigka'dik o'ne.**

¹⁸Ettone'a Jesús Huairitaj eknopo'e'nayo Huairi Jesús en mo'epo, Jesús o'pakika'nigda opuden huato'e'taj yan'nigpeika'. ¹⁹Huabokereka opuden huato'e'taj di'da yanika'. Huato'e'taj huadiyhue' yanika'. Kenpa'ti huiyoka'da onahue' yanika'. ²⁰Apag Diosa o'paknok huasi'poa opudomeyen huajtaj huayetere yan'manigpeika'. Huajtaj huayetere e'nigpeika'nayo Diosa durugda o'ika'apo. ²¹Huaoa huasi'potaj dig'a'da barakhue' yanika'. Huasi'potaj dig'a'da e'bitbitnayo huasi'po pai'da ya'neapetpi'. Onte'ti daka' nigpeehue' ya'neapetpi'. ²²Opudomey huanaba' mo'epo opuden huairitaj yan'nigpeika'. Huairia e'tiahuayteyo'da daka' nigpeehue' yane'. Huairia e'tiahuayte kenpa'ti huairia tiahuyhue' ee'tepi' daka' yan'nigpeika'. 'Urunopo'da Diostaj daka' yanoknopoepo daka' yan'nigpeika'. ²³Katepi' bo'kika'nig daka' yag'kika'. Jesús tihuapa' ijkay yan'nopoepo 'urua'nanada yag'kika'. Huabokerektayo'da ijanigkay nopoehue' yanika'. ²⁴Cristo opuden Huairi o'enek kentayo'da yan'nigpeika'. Diosen Huasi'poere

mo'noeonhuahuika'apo. Kenda mo'nopoene. ²⁵Be'api' dakhuea' egka'nayo pai'da on'nopo'epo. Be'api' huairi huanaba'pi' dakhuea' egka'nayo Diosa castiga dig'a'da ya'magka'apet.

4 ¹Huairia huanaba'taj mo'matoika'po daka' yan'matoika'. Dakhuapa yan'bayokika'. Huairi mo'taika'nok okkahuehue' yanika'.

²Kirigayo' yan'tiona'pakika'. Tayhue'ada daka' yan'tiona'pakika'. Dakiti Dios, yan'tiona'pakika'.

³Kenpa'ti oro'taj motiona'pakika'. Cristoen huadak hua'a a'nenda Diosa soatayo' e'nopo'e'ada manopoehue' o'uyate. Oy Cristoen huadak hua'a oro'a e'manbatia'pakta' o'paki. Oroa kan'manbatia'pake'po Jesús Huairia oro'taj bo'tihuapokike'po yan'tiona'pakika'. Cristoen huadak hua'a ijanbatia'pakikame'nok huabakuda' jakyo megkudame'ne. Huabakuda' jakyo ijjej. ⁴Pabloa Cristoen huadak hua'a aratbuttaj 'urua'da kamanopo'e'ike'po do'taj men'tiona'pakikati'.

⁵Daka' yan'nopoika'po yag'kika'. Ken oknopoehue' huaj'eri opudomeyere o'nika'po opudomeytaj bo'tiahuayika'nok daka' yan'nopoepo yag'kikati'. Nogomeytaj kirigayo' yan'mantihuapokika'. ⁶'Urua'da yan'batia'pakika'. Nogomeytaj a'batihuapokya'po huadakda yan'batia'pakika'. Daka' yan'nopoepo dakteynopoda nogomeytaj daka' yan'manbatia'pakatokika'.

Saludos on'manigdikta'mona'uyate.

⁷Tíquico oro'omeyen huadi'da huama'buy o'e. Do'taj daka' be'tihuapokika'uyne. Doere Jesús Huairitaj o'nigpeika'uy. Do konig o'ea' montia'pakapone. ⁸Konigepo Tíquicotaj opudomeytaj on'nigta'mona'ne. Konig o'ea' do'taj be'huae'po kenpa'ti nogiti

nogiti Cristotaj kanoknopoe'po on'nigta'mona'ne. ⁹Kenere Onésimoeretaj on'nigta'mona'ne. Onésimo oro'omeyen huama'buytion o'e. Di'da mo'taene. Diostayo'da o'nigpeika'. Opudomeyen aratbut o'e. Ke'na Tíquicoere monbatia'pakapone. Iyoda aya'da huaknopoe'eria ogkika'nig kenda opudomeytaj monbatia'pakapone.

¹⁰Aristarco doere huabakudá' jakyo o'epo, opudomeytaj saludos mo'nigdikta'mona'ne. Marcosakon saludos mo'nigdikta'mona'ne. Marcos Bernabéen huama'buy o'e. Marcos huadaktion huaknopoe'eri o'enok kenpa'ti opudomeyte ehua'te daka' yadeti'. ¹¹Kenpa'ti Jesús Justoa saludos mo'nigdikta'mona'ne. Aristarco Marcosere Jesús Justoere judío huaknopoe'eri o'ne. Kenomeyyo'da judío huaknopoe'eri doerea on'manmadikika'po, “Yan'nopo'korea'po Jesucristo Huairitaj yan'noknopoe'po yan'nigpeika'.” Doerea on'mana'ika'nok do'taj on'durugpakanhuame'ne. ¹²Epafras saludos mo'nigdikta'mona'ne. Konig Cristoen huanaba' Cristoenyo'da o'kika'po opudomeyen aratbut o'e. Opudomeytaj huakka'da mo'tiona'pakika'ne. Opudomey Diostaj daka' moknopoiika'po batikhue'da yanoknopoiika'. Aya'da

Diosa o'pak daka'da moknopoiika'po aya'da bo'kika'apo. Kenda Epafrasa mo'tiona'pakika'ne. ¹³Epafras opudomeytaj mo'timepukepo diga'da mo'tiona'pakika'ne. Kenpa'ti Laodicea huaknopoe'eritaj kenpa'ti Hierápolis huaknopoe'eritaj o'matimepukepo o'manigtiona'pakika'. Kenda ijtiahuayika'po opudomeytaj o'nona'ne.

¹⁴Lucas huamadakka'eri o'e. Di'da mo'ene. Opudomeytaj saludos mo'nigdikta'mona'ne. Demasakan saludos mo'nigdikta'mona'ne.

¹⁵Laodicea huama'buytaj saludos ijmanigdikta'monay. Ninfastakon saludos ijmanigdikta'monay. Kenpa'ti Cristoen huaknopoe'eri Ninfasen jakyo ogkupopakika'nigtaj saludos ijmanigdikta'monay. ¹⁶In beroba' ijnigmadoya'dey opuda yan'mona'pakdepo Laodicea huaknopoe'eritaj yan'bata'mona'. Nogda beroba' Laodicea huaknopoe'eritaj ijnigmadoya'po ijta'mona'mey e'mokyede'te yan'mona'pakti'. ¹⁷“Huairi Jesús aya'da ona'uyate, Arquipo, 'uruda yanopo'epo daka' yakadhuahuika'.” Kenda Arquipotaj ya'nonati'.

¹⁸In saludo huadik on'nigta'mona'ne do'hued huaba'a on'nigmadoya'ne. Huabakudá' jakyo ijjeonhuahuikay. Do'taj okkahuehue' menika'. Dios opudomeytaj daka' mo'toike', ken.